

REMIX

Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Plan działania dla regionu Centro

Alexandra Ribeiro

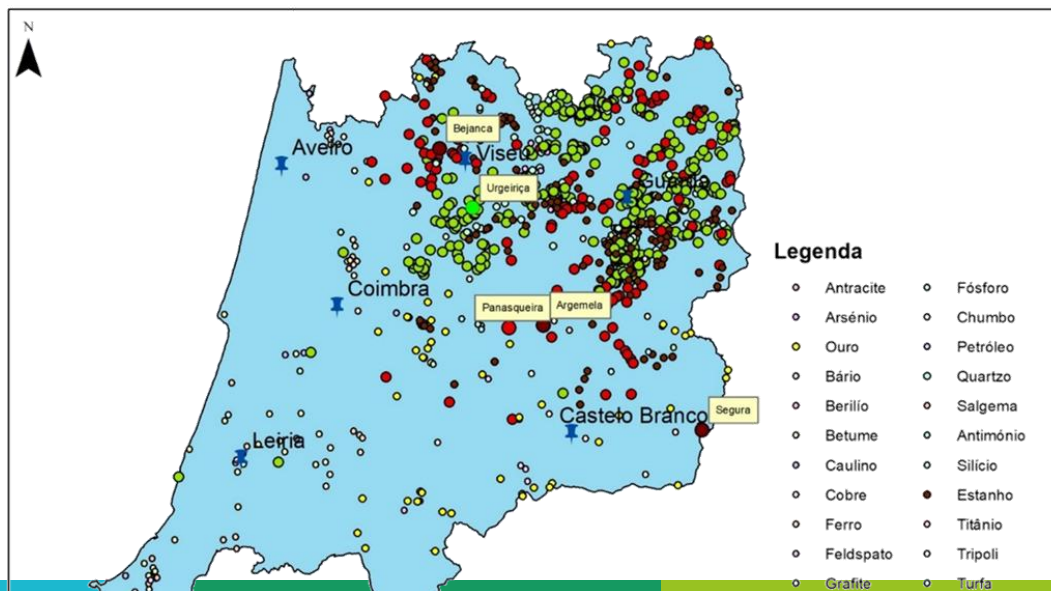
FCT, NOVA Uniwersytet w Lizbonie

Wrocław, Polska, 16 Maja 2019 r.

Region górniczy Centro - informacje ogólne

- Wolfram, jeden z najważniejszych surowców UE, jest eksploatowany w regionie od ponad 100 lat w kopalni Panasqueira.
- Oprócz wolframu jego wysoki potencjał obejmuje również cynę (153 oc.), lit, uranu (409 oc.) i złoto (51 oc.).

Legenda

○ Antracite	○ Fósforo
○ Arsénio	○ Chumbo
○ Ouro	○ Petróleo
○ Bário	○ Quartzo
○ Berílio	○ Salgema
○ Betume	○ Antimónio
○ Caulino	○ Silício
○ Cobre	● Estanho
○ Ferro	○ Titânio
○ Feldspato	○ Tripoli
○ Grafite	○ Turfa

Region Górniczy Centro - Polityka

Nowy kodeks górniczy (ustawa 54/2015) wprowadził następujące zmiany:

- Dodanie większej ilości zasobów (np. dziedzictwo geologiczne, naturalne wody mineralne, wody źródlane)
- „Domena publiczna” obejmuje więcej zasobów mineralnych, takich jak gips, białe gliny i specjalne piaski
- Przyznanie praw do dóbr należących do domeny publicznej podlega udzieleniu umowy koncesyjnej, natomiast przyznanie praw do towarów należących do domeny prywatnej podlega procedurze licencjonowania, przy zwiększonym znaczeniu zezwoleń na eksperymentalną eksploatację;
- Finansowe wsparcie wspierane przez przemysł wydobywczy (poprzez opłaty licencyjne) do wykorzystania między innymi w badaniach, wiedzy, ochronie dziedzictwa geologicznego i wycenie zasobów geologicznych.

Region górniczy Centro - Zarządzanie

New Decree-Law No 90/2018 of 9th of November 2018

Kieruje, realizuje, formułuje i ocenia m.in. energię i geologię w perspektywie zrównoważonego rozwoju oraz spójności społecznej i terytorialnej

Ministerstwo Środowiska i Przemiany Energetycznej (MEET)

Definiuje, realizuje i ocenia politykę geologiczną i energetyczną, jest również główną jednostką administracyjną w zakresie udzielania koncesji, udzielania i ubiegania się o koncesje na wydobywanie.

Generalna ds. Energii i Geologii (DGEG)

Region górniczy Centro - Środowisko

Główne zezwolenia środowiskowe mające zastosowanie do działalności górniczej to:

- (1) deklaracja korzystnej oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) - wydana na podstawie przepisów dotyczących oceny oddziaływania na środowisko; lub korzystna (bardziej uproszczona) deklaracja oceny środowiskowej - wydana zgodnie z prawodawstwem Natura 2000.
- (2) gwarancja finansowa zostanie dostarczona wraz z umowami na eksplorację i badania, eksperymentalną eksploatację i eksploatację w celu zapewnienia zgodności z umową, odbudowania krajobrazu i zamknięcia kopalń
- (3) posiadacz prawa górniczego musi przedstawić plan gospodarowania odpadami, który musi być poddawany przeglądowi co pięć lat.
- (4) Operacje wydobywcze mogą być prowadzone tylko w wyznaczonych obszarach dla tych działań w odpowiednich planach zagospodarowania przestrzennego gminy lub na obszarach, w których wydobywanie jest uważane za zgodne z przeznaczeniem przewidzianym w miejskim planie zagospodarowania przestrzennego.

Znaczenie projektu REMIX w regionie Centro

Metodyka definicji procesu partycypacyjnego interesariuszy w regionie Centro:

- Zgodnie z metodologią projektu REMIX, projekt Centro Action Group w ramach projektu REMIX obejmował łącznie 23 instytucje, 88 uczestników.

Łącznie odbyło się 5 spotkań. Po piątym spotkaniu wysłano również kilka wiadomości e-mail do zainteresowanych stron, prosząc o dalszy wkład w plan działania. Pochodziły one z kilku sektorów: biznesowego, lokalnego, regionalnego i krajowego sektora publicznego oraz środowiska akademickiego.

Znaczenie projektu REMIX w regionie Centro

Określenie i zapoznanie się z dobrymi praktykami przez zainteresowane strony

- Zainteresowane strony uczestniczyły w wizytach i seminariach, co pozwoliło na zmianę dobrych praktyk zawartych w planie działania.
- W sumie 23 interesariuszy wzięło udział w wizytach prowadzonych w ramach dobrych praktyk w projekcie REMIX, co skutkowało nowymi poglądami na temat wdrażania i akceptacji działań w sektorze górniczym.

Good practice:

REMINE - Valorization of mining and other mineral wastes into construction materials

Integracja komplementarnych kompetencji w celu przekształcania odpadów wydobywczych w innowacyjne, oparte na alkaliach panele strukturalne, aplikacje prefabrykowane i gotowe mieszanki

Dowód sukcesu

Opracowane techniki mogą być stosowane w innych odpadach górniczych - projekt REMINE zaowocował opracowaniem spin-offu o nazwie eCO2blocks, który wygrał międzynarodowy konkurs ClimateLaunchpad w Edynburgu, 2018 r.

Sieci naukowców i przemysłu wydobywczego o wysokiej wartości dodanej przyczyniają się do rozwoju zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, ponieważ nowe podejścia są w stanie przekształcić odpady w dobro, a nawet produkty o większej wydajności niż towary obecne.

Przyszłość górnictwa w regionie Centro

Plan działania na rzecz regionu Centro podzielony na 3 rodzaje działań ukierunkowanych na program operacyjny Centro 2020 :

- **Działanie 1) Działania w zakresie zrównoważonych rozwiązań przemysłowych**
- **Działanie 2) Poprawa i waloryzacja zasobów endogenicznych**
- **Działanie 3) Innowacje terytorialne**

Przyszłość górnictwa w regionie Centro

Działanie 1) Działania w zakresie zrównoważonych rozwiązań przemysłowych:

- Zainspirowane przez Grupę Interesariuszy Regionu Centro w REMINE H2020-MSCA-RISE

Działania sektorowe	Partnerzy i ich rola	Szacowany koszt
1.1 Opracowanie i wdrożenie odpowiednich technologii procesowych (APT) do przemysłowego wzbogacania substancji produkowanych w projektach górniczych	Uniwersytety, centra badawczo-rozwojowe, LNEG, firmy technologiczne i biotechnologiczne	1 mln €
1.2 Projekty badawczo-rozwojowe w zakresie automatyzacji, zdalnych operacji, telemetrii, komunikacji i komunikacji wzajemnej w środowisku podziemnym	Badania i rozwój	2 projekty po 1 mln € każdy
1.3 Opracowanie innowacyjnych technologii na rzecz zrównoważonej eksploatacji metali i niemetalicznych zasobów mineralnych w celu zwiększenia wydajności, obniżenia kosztów i jednocześnie zmniejszenia ilości odpadów wydobywczych	Metalowe i niemetalowe firmy wydobywcze oraz EDM - Dostarczanie danych, wdrażanie i testowanie	4 projekty po 350 tys. €
1.4 Przekształcanie odpadów wydobywczych w surowce, a także wzmacnianie gospodarki o obiegu zamkniętym (np. odzyskiwanie metali z odpadów i hałd, kruszyw kamiennych, geopolimerów)	Klaster surowców mineralnych - Ułatwienie i rozpowszechnianie	4 projekty po 350 tys. € każdy
	Gminy - takie same jak przedsiębiorstwa górnicze w przypadku właścicieli odpadów wydobywczych	

Przyszłość górnictwa w regionie Centro

Działanie 2) Poprawa i waloryzacja zasobów endogenicznych

- Zainspirowana Polska (Dolny Śląsk) zapewnia doskonałe modele zaspokajania potrzeb nie tylko w regionie Centro, ale także w innych częściach Portugalii (np. Alentejo), ponieważ opracowała „Baze danych z mapami geochemicznymi wybranych obszarów”.

Działania sektorowe	Zaangażowani gracze i ich rola	Szacowany koszt
2.1 Ocena i mapowanie potencjału głębokich osadów metalicznych z naciskiem na minerały krytyczne	Uniwersytety, centra badawczo-rozwojowe i LNEG - badania, rozwój i mapowanie	500 tys. €
2.2 Ocena zasobów mineralnych odpadów wydobywczych i wysypisk		350 tys. €
2.3 Ocena i mapowanie potencjału geotermalnego do produkcji energii elektrycznej;		250 tys. €
2.3 Ocena i mapowanie potencjału geotermalnego do produkcji energii elektrycznej;	Firmy wydobywcze metali i surowców niemetalicznych – Dostarczanie danych, dostęp do stron testowych i wspieranie prac badawczych	
2.4 Ocena i mapowanie zasobów litu;	Klaster zasobów mineralnych - promowanie powiązań między jednostkami badawczymi a przedsiębiorstwami, a także rozpowszechnianie CCDR Centro - Dostarczanie	300 tys. €
2.5 Mapowanie geologiczne, eksploracja i inwentaryzacja dostępnych zasobów mineralnych;		1 mln €
2.6 Usprawnienie dostępu do eksploatacji i zrównoważonych dostaw zasobów, w odpowiednio ukształtowanych warunkach prawnych, z udziałem i kontynuacją działań wszystkich zainteresowanych stron - rozwój polityki regionu Centro w zakresie górnictwa		250 tys. €
2.7 Innowacyjne technologie renowacji, monitorowania środowiska i kontroli starych miejsc wydobycia		4 projekty o wartości 200 tys.
2.8 Ocena zasobów wód podziemnych i wpływu zmian globalnych;		250 tys. €
2.9 Assessment of the potential of unconventional water sources (quarries and other abandoned sites) Ocena potencjału niekonwencjonalnych źródeł wody (kamieniołomy i inne opuszczone		200 k€

Przyszłość górnictwa w regionie Centro

Działanie 3) Innowacje terytorialne

- Zainspirowane przykładami

Kornwalia i Wyspy Scilly: dowiedzieliśmy się o przekształceniu nieużywanego zakładu kopalni cyny w pionierski klaster nauk o ziemi, przyciągający międzynarodowe przedsiębiorstwa wydobywcze i mineralne, opracowany przez grupę przedsiębiorstw, a także o „Rewitalizacji zamkniętej kopalni węgla w żywe centrum nauki i sztuki” w Polsce

Działania sektorowe		Szacowany koszt
<p>3.1 Promowanie turystyki w regionach górniczych, we współpracy z lokalnymi decydentami, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi stowarzyszeniami, poprzez promowanie starych lub obecnych działań górniczych, ale także w celu umożliwienia zwiększenia świadomości naszego społeczeństwa wśród młodzieży za pomocą innowacyjnych narzędzi rozpowszechniania; obejmuje również promocję „Roteiro de Minas - Przewodnika po portugalskich zakładach geologicznych i kopalnianych”</p>	<p>Uniwersytety i centra badawczo-rozwojowe Narodowe Laboratorium Energii i Geologii (LNEG) Dyrekcja Generalna ds. Energii i Geologii (DGEG) Klaster surowców mineralnych (MRC)</p>	<p>3 x 200 k€</p>
<p>3.2 Zachowanie dziedzictwa górniczego wspieranego w ośrodkach kultury, muzeach i innych podobnych strukturach</p>	<p>Firmy wydobywcze metali i surowców niemetalicznych, EDM, firmy projektowe i multimedialne Górnictwo i stare stowarzyszenia pracowników górniczych (MWA) Gminy</p>	<p>5 M€</p>
<p>Całkowita wartość inwestycji</p>	<p>Regionalne Centrum Portugalii ds. Koordynacji i Rozwoju (CCV) Centrum Turystyczne Portugalii</p>	<p>5,6 M€</p>

Obecna sytuacja

Po formalnej prezentacji w dniu 22 kwietnia w CCDR, działania Regionu Centro są obecnie poddawane ostatecznej ocenie i zatwierdzeniu przez CCDR OP.

Endorsement
OSIRIS, Municipality of Fundão

Mayor Statement
Dr. Paulo Fernandes

The participation of the Municipality of Fundão in OSIRIS project has been a unique experience of sharing and learning, which will greatly contribute to building a more sustainable path for our collective future. We look at local economy valuation, job promotion and quality of life as central focus in public policy and this requires networking with the professional partnerships, strategies and opportunities.

Today, Fundão is known as a land of tradition, innovation and major investments. In four years, Fundão has attracted 14 information technology companies, created more than 500 jobs and launched an ecosystem that generated 48 startups and projects, in addition to the implementation of intensive programs of conversion of unemployed into computer programmers, which already covered 340 people (95% without university education and a 95% employability rate). Our territory begins to attract talent in several other fields related to industry and innovation. Not just for a rural town in the hinterland of Portugal, it even more relevant because Fundão emerged in a country in a low population density and seen as a depressed part of the country.

The strategy aims to be an integrated and coherent as possible, and at the same time we seek to project our city to the world, not just Fundão, on the map, but also to strengthen its connection with the local community.

This Action Plan also represents another way of doing local politics, not only thinking of job structures, but also of the most essential conditions that are of the social and open innovation, in the open area, whether in the reconstruction of careers, in the transfer of knowledge to the market, in support systems for companies or in the use of knowledge and innovation.

On behalf of the Municipality of Fundão, I would like to thank all those involved in this project, for integrating the Local Action Group and all European partners, for kindness, hospitality and sharing.

On the part of the Municipality, you can count on total commitment and motivation in the implementation of the Action Plan. "Make Fundão a Better City" will be another step in a journey that we are making on everyone.

Paulo Fernandes
Mayor of Fundão

CCDR Statement
Prof. Ana Abrunhosa

Centro Regional Coordination and Development Commission - CCDRC, as the Managing Authority of the Regional Operational Program for Centro Portugal - CENTR03032020 - approved from the local support to the Municipality of Fundão in OSIRIS project of the Centro Region of Portugal, and has also been a member of the Local Group of Stakeholders.

We had the opportunity to participate in eight meetings of the Local Stakeholder Group and three inter-regional events (Funchal, Oporto and Bragança).

In these contexts, it was possible to follow and participate in the development of the project and to be aware of the quality of the work developed.

The Action Plan results and brings together the contributions of all the stakeholders, involved and constitutes a working tool of great utility for the development of this municipality and, ultimately, the region as a whole.

In this context, we endorse the Action Plan submitted by the Municipality of Fundão in the context of the Interreg Europe project OSIRIS.

Coimbra, January 2019

University views:
Prof. Ana Abrunhosa
President of Centro Regional Coordination and Development Commission

19

REMIX

Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Dziękuję za uwagę!

Zapraszam do zadawania pytań

Project smedia